

Materier var gaaet frem paa samme Maade, som her nødvendigt maatte gaas frem. Denne Sag har, som den ærede første Taler bemærkede, to Sider. Det er ogsaa min Mening, at den har to Sider, som vi hver for sig maa holde ude fra hinanden. Den angaar en Billighedsakt lige overfor de paa-gjældende Lærere og Entes, maasse endnu i en noget større Udstrækning, hvilket jeg ikke bestemt tør sige, end Lovforslaget omhand-ler. Jeg mener nemlig, at de Vedkommende, naar vi skulle give en Lov om dem, maa være stillede i samme Udstrækning og saaledes, som der kan være Tale om, at de være stillede, der hørte ind under Bonuslo-ven fra i Fjor. Med Hensyn til denne Side af Sagen vil jeg paa det Varmeste anbefale Forslaget. Det angaar i mange Tilfælde, navnlig hvad Entes angaar, nogle Menne-ster, der ere i højeste Grad uheldigt stillede; mange af dem staa jo ligesom paa Grænsen imellem Fattigvæsenet og Ikke-Fattigvæsenet. Naar vi derfor ved Bonusloven i Fjor gif til disse Indrømmelser at give til en saadan Mangfoldighed af Mennesker, af hvilke mange selvfølgelig ikke i fjerneste Maade trængte dertil, og vilde vise denne Smøbekommen mod alle Embeds- og Bestillingsmænd, som ved Lov være forpligtede til at livsforfikkre sig, og som Livsforfikkingsanstalten var plig-tig til at modtage, naar vi vilde give dem, som ikke havde været forpligtede til at give forhøiede Præmier, for at blive forfikkrede, Lovens Bequintigelse, saa forekommer det mig nu rigtig nok, at den Bemærkning i Lo-ven af 8de Marts 1856 om, at visse Lærere ikke skulde have samme Ret som Embeds- og Bestillingsmænd, naaget deres Helbredsstil-stand beretigede dem dertil, ikke maatte af-holde os fra i Realiteten, naar Spørgsmaa-let foreligger her for disses Vedkommende, at tage Konsekvensen af vor egen Lov fra i Fjor. Denne Side af Sagen anbefaler jeg til den velvilligste Overveelse. Jeg kan ikke se, at det er Andet end en ganske natu-rig Konsekvens af Loven fra i Fjor. Men, siger man saa, er Amtskolefondens det rette Sted at paalægge Ydelsen? Det er jeg til-bøielig til med de Herrer at betvivle. Jeg tror ikke, at det kan udbrages som en Kon-sekvens af Loven af 8de Marts 1856, at der foruden den Andel af Pensionen, der skal ydes, eller den Overlevelsesrente, der skal ydes, efter den Tid skulde ydes større Beløb som Følge af, hvad man har bestemt med Hensyn til Overstudet ved Livsforfik-kringsanstalten. Det er den anden Side, og der kan jeg ikke se rettere, end at Tanken i alt Fald maa ledes hen paa, at det er af de almindelige Statsmidler, der i den Hen-

seende maa udredes Bonus. Naar det er sagt, at Ministeren ikke skulde gaa mod sine egne Skoleraad, hvor Flertallet skulde an-tages at høre til Ministerens politiske An-skuelse — det var vist Meningen af, hvad den ærede sidste Taler sagde — saa vil jeg uden at blande det ind, sige, at saaledes pleie vi ikke at tage den Slags Sager. Naar Smaafolk og mindre heldigt Stillede ikke ere blevne hjulpsne af Institutioner eller Autori-teter, som maasse tilhørte en anden politisk Retning end vi, saa have vi ikke nogenstunde sagt: Lad dem saa ligge, det er de Andre, der skulle sørge for dem; men saa have vi taget dem op. Den Slags Ting have vi mangfoldige Gange været enige om og have indvirket paa, at de kunne komme til en bil-ligere og retfærdigere Afgjørelse trods Mod-standen hos visse Autoriteter, hvis Flertal eller større Myndighed laa hos Høire. Det maa derfor ikke afstrække os, at Ministeren har Flertallet af sine Skoleraad i politisk Henseende med sig, det maa tværtimod for os være en hyderligere Opfordring til en velvillig Drøftelse af dette Forslag, og der-til anbefaler jeg det.

Vittichau: De ærede foregaaende Talere have stærkt fremhævet den ene Side af Sagen, at de Personer, hvem der gjen-nem dette Lovforslag skulde komme Bonus-udbetaling til Gode, fortjene Thingets Vel-villie og Hjælp, og jeg kan ikke Andet end af al min Magt støtte denne Betragtning. Vel er det nemlig Tilfældet, at der er givet Lærerstandens som saadan og specielt de Per-soner af Lærerstandens, som dette Lovforslag omhandler, en Udgang til gennem Lovgib-ningen at opnaa et Gode, og til at opnaa dette Gode, nemlig Livsforfikkningen, trods deres manglende Betingelser; men det fore-kommer mig, at jeg med de foregaaende ærede Talere maa være enig i, at man, saavidt ste kan, ogsaa bør hyderligere lade ogsaa dem faae et større accessorisk Gode tilbøet, nemlig Bonushjælp. Jeg tror, at det kan ste paa en Maade, som hverken rammer Skolefondene eller tager sin Tilflugt direkte til Statskassen. Jeg vil henstille, om ikke Livsforfikkingsanstalten maatte kunne udrede den Hjælp, som her vil blive nødvendig. Det har jo igjennem hele Behandlingen af Bonusloven viist sig, at der var opdyngtet og opparet Midler i Livsforfikkingsanstal-ten, som der kunde disponeres over, og disse Midler ere jo ikke udtømte til deres hyderste Grænde. Der er jo endnu rigelige Midler til Stede, saa det forekommer mig, at naar man faaer tilstrækkelig godtgjort, hvilke Be-løb det dreier sig om, saa maatte man gjen-